

Resultat från Tullens 2016 års undersökningar av livsmedel

År 2016 undersökte Tullen 3 254 livsmedelspartier inom sitt behörighetsområde. Av dessa hade 961 st., dvs. cirka 30 % importerats till Finland direkt från länder utanför EU. Av proverna som gällde import på den inre marknaden (2 293 st.) var cirka var femte ursprungligen från länder utanför EU, men hade importerats till Finland via någon annan medlemsstat. Uppgiften om ursprungslandet förblev oklart för strax över hundra produkter. De flesta livsmedel som undersöktes, dvs. 309 livsmedelspartier, hade importerats från Spanien och utgjordes i huvudsak av färska grönsaker och frukter. Bland livsmedel som importerats från Tyskland övervakades 218 partier, främst färdigmat och bakverk, och 209 partier från Italien, som främst var färska grönsaker och frukter men också t.ex. ris och risprodukter. Bland länder utanför EU importerades flest livsmedel från Thailand. 167 produktpartier livsmedel övervakades, främst konserver och färska produkter.

Per produktgrupp var den största gruppen färska frukter och fruktprodukter (sammanlagt 690 partier) samt färska grönsaker och grönsaksprodukter (sammanlagt 585 partier). Den tredje mest undersökta produktgruppen var livsmedel för personer med specialdieter, dit även kosttillskott tillhör enligt Foodex2-produktklassificeringen som Tullen använder (sammanlagt 224 partier).

Tabell 1. Livsmedel undersökta av Tullen 2016.

PRODUKTGRUPP	UNDERSÖKT	MOT FÖRESKR.		ANMÄRKNINGAR	
	KPL	KPL	%	KPL	%
Sädeskorn och sädesprodukter	175	0	0 %	20	11 %
Grönsaker och grönsaksprodukter	585	23	4 %	37	6 %
Stärkelseerotfrukter och -knölar	19	1	5 %	1	5 %
Baljväxtfrön och baljväxtprodukter	30	2	7 %	4	13 %
Frukt- och fruktprodukter	690	18	3 %	27	4 %
Fisk och fiskprodukter	12	0	0 %	0	0 %
Sötsaker och choklad	58	2	3 %	12	21 %
Frukt- och grönsaks- och växtsafter, -drycker, -pålägg och dyl.	143	8	6 %	13	9 %
Vatten, vattenbaserade läskedrycker och motsvarande	57	5	9 %	8	14 %
Råvaror för heta drycker och infusioner	133	11	8 %	12	9 %
Alkoholdrycker	18	0	0 %	12	67 %
Livsmedel för växande barn	65	7	11 %	2	3 %
Livsmedel för personer med specialdieter (inkl. kosttillskott)	224	78	35 %	46	21 %
Sammanställda rätter	172	5	3 %	9	5 %
Kryddprodukter och måltidssåser	181	12	7 %	15	8 %
Rengjorda isolerade råvaror	35	6	17 %	2	6 %
Produkter baserade på spannmålsdeg	209	17	8 %	26	12 %
Nötter och nötprodukter	112	5	4 %	8	7 %
Oljefrön och -frukter	105	1	1 %	8	8 %
Örter, kryddor och dyligt	196	21	11 %	24	12 %
Heta drycker (kaffe-, te-, kakao- samt örtdrycker)	16	0	0 %	2	13 %
Produkter som efterliknar kött och mjölkprodukter	19	0	0 %	1	5 %

Bland de undersökta partierna som undersökts inom livsmedelstillsynen konstaterades 222, dvs. 7 % av de undersökta partierna bryta mot bestämmelserna. Lindrigare fel (något att anmärka) konstaterades i 289 partier, dvs. 9 % av partierna (bild 1). Andelen partier som bröt mot bestämmelserna var 15 % bland livsmedel som importerats från länder utanför EU och 3 % bland livsmedel som importerats inom EU-området. De flesta livsmedelspartierna som konstaterades bryta mot bestämmelserna hade importerats från Förenta staterna (61 avslag). De näst vanligaste ursprungsländerna för produkter som bröt mot bestämmelserna var Thailand och Kina.

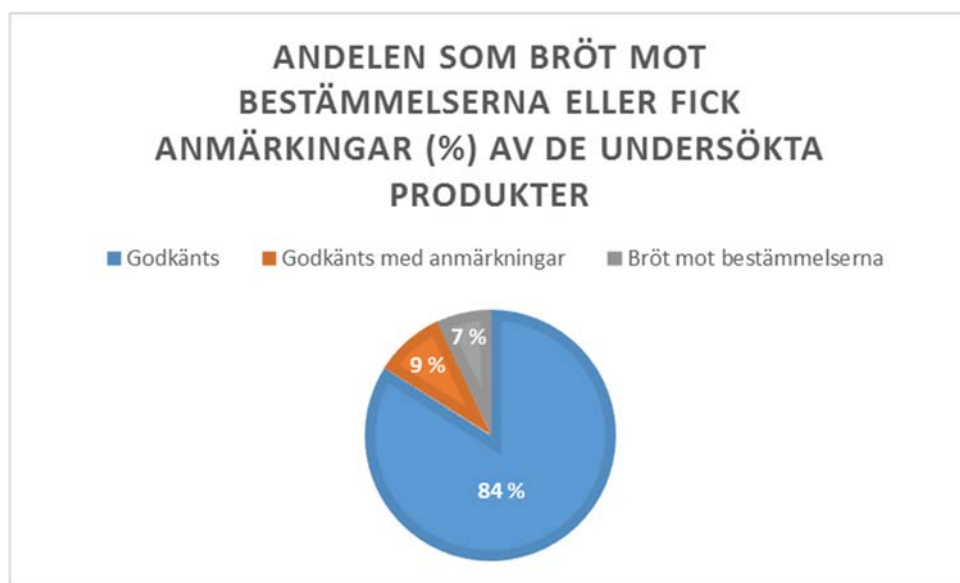

Bild 1. Andelen partier som bröt mot bestämmelserna eller fick anmärkningar (%) av de undersökta partierna.

Andelen partier som bröt mot bestämmelserna sjönk något jämfört med föregående år. År 2015 upptäcktes 233 partier som bröt mot bestämmelserna (8 % av de undersökta partierna), år 2014 sammanlagt 282 partier (8,5 % av de undersökta partierna). Antalet lindrigare fel var oförändrat, eftersom anmärkningar även 2015 gavs för 9 procent av de undersökta produktpartierna.

Orsakerna till brott mot bestämmelserna bland livsmedel

Flest produktpartier som bröt mot bestämmelserna konstaterades i produktgruppen livsmedel för personer med specialdieter (inkl. kosttillskott), där allvarliga fel upptäcktes i cirka var tredje produkt. Sammanlagt 224 prover analyserades. Det mest allmänna felet hänfödde sig till produktsammansättningen eftersom 28 produkter innehöll ämnen som nämns i läkemedelsförteckningens bilagor eller medicinalväxter och för 16 produkter stämde inte näringsämnehalten som nämndes i förpackningen alternativt var näringsämnet inte godkänt. Flera allvarliga fel konstaterades även i produkternas förpackningspåskrifter.

I de mest undersökta produktgrupperna var andelen produkter som bröt mot bestämmelserna liten; bland färska frukter och fruktprodukter förkastades 3 % av de undersökta partierna, bland färska grönsaker och grönsaksprodukter förkastades 4 %.

De två vanligaste orsakerna till brott mot bestämmelserna var de samma som föregående år; fel i förpackningspåskrifterna och rester av växtskyddsmedel. Den tredje vanligaste orsaken till brott mot bestämmelserna var klassificering av läkemedel (bild 2).

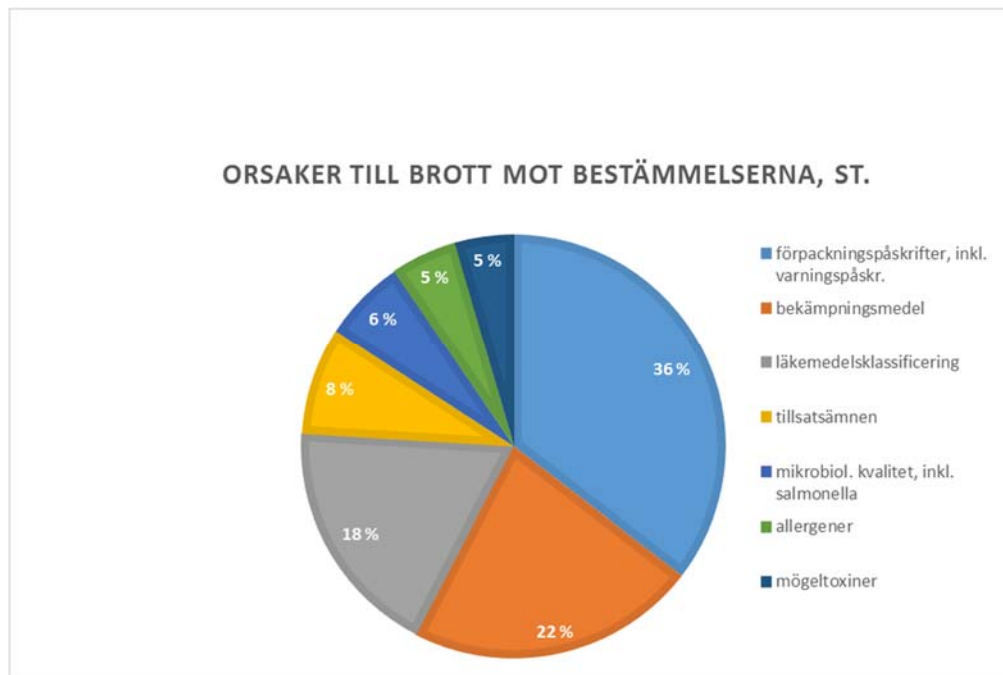

Bild 2. Fördelningen av fel som konstaterats i livsmeden som undersökts 2016.

Allvarliga fel som ledde till underkänt i granskningen av förpackningspåskrifterna konstaterades i nästan alla produktgrupper och sammanlagt 56 produkter. Fel i förpackningspåskrifterna förekom oftast i livsmedel som importerats från länder utanför EU. Rester av växtskyddsmedel var den näst vanligaste orsaken till att produkter underkändes. Rester som översteg de maximalt tillåtna mängderna konstaterades oftast i livsmedel som producerats utanför EU. Dessutom innehöll livsmedel som importerats från länder utanför EU ofta ämnen eller växter som nämns i läkemedelsförteckningens bilagor. Alla fel i anslutning till tillsatsämnen hade att göra med otillåten användning, för stor användningsmängd eller konflikter mellan förteckningen över beståndsdelar och sammansättning.

Den mikrobiologiska kvaliteten var dålig hos 10 produktpartier. Salmonella konstaterades i sammanlagt sex olika produkter som utgjordes av örter, kryddor, mjöl och grönsaker som importerats från länder utanför EU. Antalet produktpartier som bröt mot bestämmelserna gällande allergener minskade något jämfört med föregående år. Ingredienser som orsakar

överkänslighet och som inte nämndes på produktens förpackning konstaterades oftast i produkter baserade på spannmålsdeg.

Material som kommer i kontakt med livsmedel

Sammanlagt 535 produktpartier material som kommer i kontakt med livsmedel övervakades. 74 % av produktpartierna hade importerats till Finland från länder utanför EU. Cirka hälften av produkterna som undersöktes inom övervakningen som gällde import på den inre marknaden härstammade från tredje länder, dvs. cirka 85 % av de övervakade produkterna var producerade utanför EU. Kinesiska material som kommer i kontakt med livsmedel övervakades mest.

27 stycken, dvs. 5 % av de undersökta produkterna konstaterades bryta mot bestämmelserna och lindrigare fel konstaterades i 81 produkter (bild 3). I huvudsak härstammade produkterna som bröt mot bestämmelserna från länder utanför EU (74 % av de underkända produkterna).

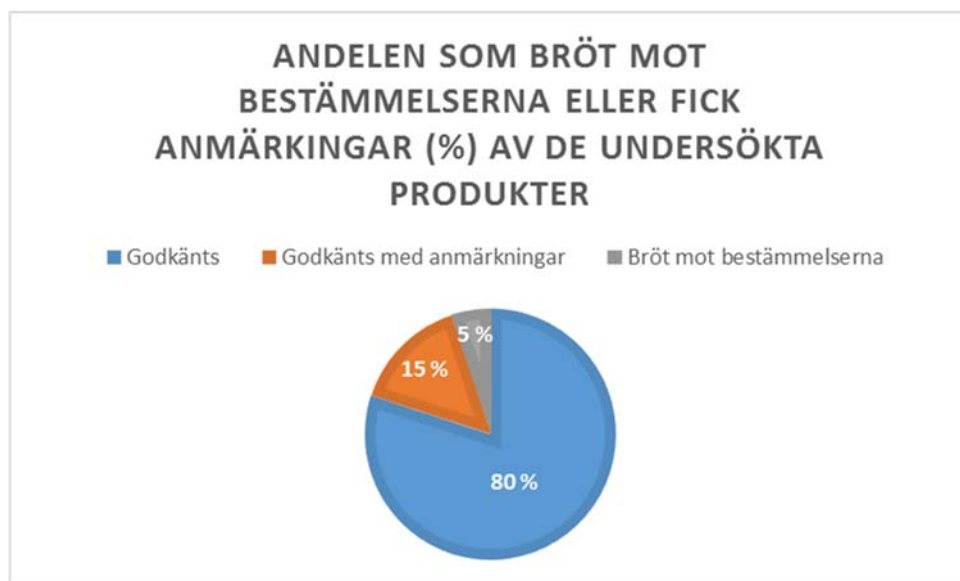

Bild 3. Andelen som bröt mot bestämmelserna eller fick anmärkningar av de som undersökts.

Orsaker till underkännande var skadliga ämnen som frigjordes (såsom flyktiga föreningar i silikonprodukter) i 12 produkter, för höga tungmetallhalter (8 produkter) samt fel i förpackningspåskrifter och dokument.